

Název práce: **Užití spojovacích prostředků v textech nerodilých mluvčích češtiny**

Autor: **Pavel Pečený**

Ústav: Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Vedoucí práce: doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc.

Abstrakt

V posledních několika letech vznikly dva korpusy autentických textů nerodilých mluvčích češtiny (korpus MERLIN a korpus CzeSL), díky nimž získali jazykovědci významný zdroj dat pro zkoumání češtiny jako cizího jazyka. Poprvé je tak možné provádět analýzu jazyka nerodilých mluvčích češtiny s pomocí nástrojů korpusové lingvistiky a formulovat empiricky podložené závěry výzkumu.

Toho využívá i předkládaná disertační práce, která se zaměřuje na zkoumání a popis užívání spojovacích prostředků v písemných produkcích nerodilých mluvčích češtiny. Opírá se především o doklady z žákovského korpusu MERLIN, který se oproti ostatním korpusům vyznačuje spolehlivým přiřazením písemných produkcí k úrovním podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERRJ) a zahrnuje úrovně A2–B2. Zároveň obsahuje i chybovou anotaci textů, takže umožňuje zjistit, nejen jaký vliv má úroveň jazykové kompetence na rozsah repertoáru a frekvenci spojovacích prostředků, ale také, jak se úroveň odráží ve správnosti jejich užití.

Teoretická část práce shrnuje přístupy ke klasifikaci spojovacích prostředků v češtině a upozorňuje na některé potíže v jejich vymezení. Dále se věnuje popisům jazykové kompetence v SERRJ s ohledem na užití spojovacích prostředků. V neposlední řadě pak prezentuje základní principy chybové analýzy a teorie mezijazyka. Druhá část práce charakterizuje použité korpusy a vysvětluje postup vyhledávání a zpracování dat, která byla použita pro následnou analýzu. Ta je obsahem třetí části práce, v níž nejprve popisujeme repertoár spojovacích prostředků, které se v korpusu objevují, a následně zkoumáme tendence v jejich užití. S pomocí korespondenční analýzy zachycujeme vztah spojovacích prostředků k jednotlivým úrovním podle SERRJ. Popis na závěr doplňujeme základní kvantitativně-kvalitativní chybovou analýzou.

Klíčová slova:

spojovací prostředky, čeština jako cizí jazyk, mezijazyk, chybová analýza, úrovně podle SERRJ, korpus MERLIN